

וחומר, והזכרים אחרים ואין ביניהם אלא שני השם:
זבנה יתפרשו דברי הוה"ק (קכ"ב):
 זבגין דאברהם ושרה לא אתדבקו בי בגין כך שרה זכתה לחיין עלאין לה ולבעלה ולבנהא בתראה. ולכאורה יש כאן שאלה דפתה באברהם ושרה יחד ולא אתדבקו בי ומטיים בג"כ שרה זכתה לחיין עלאין לה ולבעלה הרי שתלה לאברהם בזכות שרה ולמה לא בזכותו. אך לפי דרכנו י"ל דזהגת חיין עלאין זוכין לעימת העבודה בתשוקה עצומה וחיות והתלהבות כרשפי אש החיות מעורר חיין עלאין. וע"כ שרה שבחינתה היתה בחיי התשוקה וחפץ ורצון וחיות תוצאת הלב ביותר ע"כ זכותה הועילה יותר למשוך חיין עלאין:
 ולפי האמור תובן התיחסות מערת המכפלה לשרה, שכל מהותה של מערת המכפלה שהיא מקום התשוקה שהתחזונוים נמשכין ומתדבקים בעליונים מחמת תשוקת הלב

ממסה למעלה וגורמת התחברות העולמות ע"כ מתיחסת לשרה וכמו הזכות לחיין עלאין שמתיחסת אליה כנ"ל. ואף שבפועל לא נקנתה בחיי מ"ם מחמתה וזכותה יצאה מהיות בשבי תחת יד עפרון. עד שאח"כ באה ליד אברהם בפועל. וכיוצא בזה שהגאולה מתחת יד המשעבד והיציאה בפועל יכולות להיות בזמנים מתחלפין מצינו ג"כ בגאולת מצרים כשנגאלו לא נגאלו אלא בלילה וכשיצאו לא יצאו אלא ביום, כבש"ס ברכות (ט.). דוגמת זה היתה במערת המכפלה כשנגאלה מיד עפרון הי' בזכות שרה בעודה קיימת, וכשיצאה מתחת ידו בפועל לא יצאה אלא אחר פטירתה. וכך שיעור הכתוב זממה שדה ותקחהו, שבמחשבתה ותשוקתה להתחבר בעולם העליון בזה עצמו הוציאה את מערת המכפלה מהיותה בשבי תחת יד עפרון, וזה ותקחהו מלשון הגבהה היינו אף שלא באה לידי אברהם בחיי מ"ם הגביהה אותה משיבת עפרון:

פרשת תולדות

שנת תרע"א

ולאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו. הנה בפסוק ויהי עשו איש יודע ציד פידש רש"י לצוד ולרמות את אביו בפיו ושאלו אבא היאך מעשרין את המלח ואת התבן, כסבור אביו שהוא מדקדק במצוות. ולהבין למה לא שאלו דקדוקי מצוות אחרים כגון שחיטה וכדומה שיש בהן דקדוקי מצוות באמת ולמה לו לבחור בדבר דקדוק כזה שהוא שקר.
 ונראה דהנה כל סדר הכריאה הי' במתכונת של טפל ועיקר, שעה"ב עיקר ועוה"ז טפל וכמו שאחז"ל (אבות ט"ד) התקן עצמך בפרוודור כדי שתכנס לטריקלין. וכן ששת ימי המעשה טפלים לשבת וז"ש בתנב"א ימים יוצרו ולו

אחד בהם זה שבת, וכן בפירות יש קליפה שהיא שומר לפרי, וכבש"ס ברכות (ל"ו): את פריו את הטפל לפריו. וכל אדם אם עושה את הפעולה אשר נברא למענה הוא קונה שלימות, ואם הטפל הוא טפל באמת לעיקר הרי באמצעותו נעשה גם הטפל שלם. ואם העוה"ז טפל באמת לעוה"ב ומתקיים התקן עצמך בפרוודור כ"י נתעלה גם עוה"ז ומתקדש, ועוה"ב מאיר גם בעוה"ז ויקוים עולמך תראה בחיך. וכן ששת ימי המעשה אם הם טפלים לשבת באמת הרי באמצעות שבת גם ששת ימי המעשה מתקנים ומתעלים, וזהו שרמנו חז"ל (ביצה ט"ו), שבכל יום אכל לכבוד שבת, והיינו שחשבת האירה

לששת ימי המעשה. וכן קליפה לפרי אם היא שומרת לפרי יש לה חשיבות, וע"כ כן מקבלת טומאה, שהשומר מביא ומכניס את הטומאה לפרי, כבש"ס חולין (ק"ח).
 ויש לומר שזה עצמו הי' ענין בריאת יעקב ועשו, דעשו יהי טפל ליעקב, וע"כ יעקב ישיג גם עשו שלימות, וכמו שהגיד הרה"ק הר"ב מפרשישחא דמה הקושיא על עשו שהי' רשע, הרי אם הי' מקיים מצוות הי' גרוע יותר שהרי בשביל מצות כיבוד אב שקיים אנו סובלים כ"כ דעות רבות וצרות, ואמר שהי' יכול להיות כמו שהי' אלא עם זה להיות נכנע ליעקב, והפירושו בודאי הוא כדברינו. אך עשו דיון לבו השיאו ולא רצה להיות טפל ליעקב, ועשה עצמו עיקר כאילו כשבילי נברא העולם, ובמד"ר (סוף פי' וישלח) התבן והקש והמוץ מדיינים וע"ז זה אומר בשבילו נורע השדה וזה אומר כשבילי כו' כך אומה"ע הללו אומרים אנו עיקר ובשבילנו נברא העולם והללו אומרים כו' אמרו להם ישראל המתינו עד שיגיע היום ואנו יודעים בשביל מי נברא העולם.

זבנה יש לומר הטעם שרצה יצחק אבינו לברך את עשו אף שהי' יודע שיעקב יותר צדיק מעשו אך כוונתו היתה להאיר את עיניו ע"י הברכות והקדושה שיכניס בו שידע מהי שלימותו. אולם לא ידע מגסות הרוח של עשו דע"י גסות הרוח שבו אין לו שום תרופה כמ"ש בזה"ק (ח"ג רנ"א): שיש ענין חסוכין שכל אור שנכנס בהם נבלע והם שבע והרות הרעות אשר לא נודע כי באו אל קרבנה י"ש. וכ"כ אבי אדומ"ר וזללה"ה הגיד שנוהי קליפת גסות הרוח, שאם באה בו מעט קדושה, ע"ז מתגאה עוד יותר, ולפי"ז יובן מה ששאלו היאך מעשרין את התבן, דמהותו היתה מדברת מתוך גרונה, דכשם שחשב עצמו לעיקר הן היתה שאלתו על תבן אם הוא נחשב ע"כ וצריך מעשר, דאח"ע הם המוך

מן התבן, וכשהחשיב את עצמו לעיקר א"כ צריך המוך מעשר, ולפי זה י"ל ג"כ הטעם במלח שאינו צריך מעשה כיון שאינו עיקר רק טפל לאוכל, ומהו יוצא לימוד לכל איש, שידע שמצד מעשי עצמו אינו נחשב לכלום רק מצד מה שהוא מחובר לטהור או מחמת חיבור לכלל ישראל ומצד מעשיהם הסובים גם מעשי נגריים להיות נחשבים, אבל לא שמעשו בפני עצמם נחשבים, כי מי יאמר זכתי לבני והבן

הענין מה שהשתדל יצחק בחפירת הבארות, הגיד כ"ק אבי אדומ"ר וזללה"ה שזה הי' לפועל דמיוני לסלק את סמטום הלב כדמיון העפר המכסה על המים שבבטן הארץ, וכמ"ש (משלי כ') מים עמוקים צפה בלב איש ואיש תבונות ידלגה, ופירש בחובת הלבבות שבלב איש קיימת העצה במציאות ואיש תבונות איננו מחדש אלא מה שמסלק את הכיסוי ועלת הלב, כדמיון חופר באר, עכ"ד, ונראה לבאר, דהנה באברהם נאמר (ישעי מ"א) מי העיר ממזרח צדק יקראוהו לרגלו, שהי' העולם חושך ואפלה עד שבא אברהם והאיר להם לידע שיש בורא ומנהיג העולם כולו, וכלשון ב"ר (פ' ל') אמר הקב"ה לאברהם עד שאתה מאיר לי וכו' בוא והאר לפני בארץ ישראל, והיינו שפתח את כח השכל להשכיל ולהיטיב שתהי' העין רואה שיש בורא עולם, אך יש כחות החומר שהם נמשכים אחר טבעם, והם גוברים על השכל, ואף שידוע שאין ראוי לעשות אעפ"כ תאוות לבו גוברין על השכל, וע"ז בא יצחק אבינו והוסיף להמשיך יראת השי"ת בעולם, והכניס בלבבות בנ"א מדת היראה, והיראה מחלישה את כח החומר, ע"י שנופל עליו פחד, וכמאה"כ (ישעי ב') ובאז בנקרת הצורים ובנקיקי הסלעים מפתח ה' ומחדר באונו, וזה עיקר העצה לסלק את החומר, וזהו